

ligere 55 Kvint foruden Kulhydrater for hver 10 Pd. Mælk, er ingen bevist Kendsgerning, og enhver praktisk Landmand vil altid tage Hensyn til forskellige Forhold. Jeg skal blot nævne et Forhold, der gør en meget stor Forskel, og det er, om en Ko nylig har kælvet, eller den er lige ved at blive gold. Maaske jeg ogsaa turde henstille til den højtærede Landbrugsminister, om han ikke paa sin besindige og taktfulde Maade kunde bidrage til, at denne Krigslue derude paa Landbohøjskolen kunde blive noget dæmpet. Det højner nu en Gang ikke Videnskaben, og det er heller ingen Ære for Landbohøjskolen, at naar der udføres Forsøg ifølge Ministerens Instruks efter den Fjordske Metode, komme straks nogle af Skolens Lærere med Tavlekluden for at viske det ud igen. Det var ønskeligt, om dette Forhold maatte blive anderledes.

Jeg skal herefter omtale nogle Forhold fra min Valgkreds. Jeg ser, at der paa § 6 foreslaas 10,000 Kr. til daglig Postombæring paa Bornholm og i to jyske Distrikter, og det glæder mig, at denne Reform nu indføres, saa at disse Landsdele ikke længere blive Stifbørn med Hensyn til daglig Post til hver Mands Dør. Dog savner jeg et Forslag om Lønning til et nyt Postbud i Allinge, men det tænker jeg kan maaske komme som Ændringsforslag. Det glæder mig ligeledes at se den lille Forhøjelse, der foreslaas af Honoraret til Telegrafstationen i Allinge fra 1,000 Kr. til 1,100 Kr.

Paa § 26 foreslaas under Landbrugsministeriets Budget 3,100 Kr. til en Motorbaad til den paa Bornholm i Aar ansatte Fiskerifoged, en Imødekommen mod vore Fiskere, der glæder os derovre og giver Haab om yderligere Støtte og Hjælp, naar ny Krav rejses fra Fiskernes Side. Der har i de senere Aar været meget daarligere Fiskeaar paa Bornholm, saa de levé derovre under trange Kaar. — Til Sandvig Baadehavn ser jeg, der foreslaas et Statstilskud paa 6,500 Kr., og det kan denne Havn ogsaa trænge haardt til.

Jeg skal derefter nævne den af Finansministeren sidste Vinter med Finansudvalgets Tilslutning omtalte Plan om Nedsættelsen af en Kommission til at forhandle med de forskellige Havnebestyrelser om en Afvikling af de Havnelaan fra Sta-

ten, hvoraf Afdragene enten komme meget sparsomt ind, fordi Laantagerne nu en Gang kun have forpligtet sig til at afdrage det, som „Havnenes Indtægter tilstrækker“, eller hvor de have vanskeligt ved at betale. Jeg tror, at det paa Bornholm ogsaa er blevet set med stor Tilfredshed, hvorledes Forhandlingerne fra denne Kommissions Side ere blevne førte med de forskellige Havnebestyrelser, og jeg haaber, det vil bringe et godt Resultat.

Jeg har endelig en Sag fra Bornholm, som jeg vil omtale lidt udførligt, og det er Arvefæsteforholdene derovre. Paa § 3 under Domæneindtægterne ser man, at Arvefæsteafgiften for Bornholm staar opført med ca. 29,000 Kr. I Kraft af den gamle Grundsætning, at hvad ingens er, er Kongens, ejede Kongen, senere, henimod 400 Aar, fra 1147 til 1536, de Lundske Ærkebisper og derefter igen Kongen eller Staten henimod en Trediedel af hele Øens Areal eller omtrent 3 Kvadratmil af Bornholms Udmarker, som altsaa bestode af Hedejord, Lyng, lidt Græsningsjord, Skov, Krat og Klipper. Øens Beboere havde dog en Slags Brugsret paa visse Betingelser, og efterhaanden opdyrkedes det ene Stykke Jord efter det andet af Folk, som fik Livsfæste derpaa og kaldtes Kongens Fæstere. Saadanne Fæstelodder bleve efterhaanden udlagte til de fleste eller i alt Fald over Halvdelen af Øens 935 gamle Selvejergaarde. Men mange selvstændige Hjem byggedes i Tidens Løb paa disse Udmarker, hvor Rydningsmænd forvandlede de golde Heder til Agerjord. Der har imidlertid staaet en stadig Kamp mellem Fæsterne paa den ene Side og Statens Embedsmænd paa den anden, idet man fra Statens Side beskyldte Fæsterne for, at de stadig gnavede sig mere og mere ud i Lyngen og optog mere og mere Jord uden at betale Fæsteafgift for det, medens Beboerne klagede over, at Embedsmændene lagde højere Afgifter paa dem. Afgifterne vare for øvrigt ikke saa høje, de havde i Aarhundreder været 6 Skp. Havre pr. Td. Land, naar det var Agerjord, og 2 Pund Smør pr. Tønde Land samt 3 Kr. 66 Øre i Rekognition for den saakaldte Kløvgangsjord, hvor altsaa Køer og Faar kunde gaa og græsse lidt. Senere kom Udskiftningen, hvor Staten fik